

פ ר ט י כ ל .מ.ס. 2/א

מישיבת ועדת הכלכלה שהוקימה ביום ד'
ה' באב תש"י (19.7.1950) בשעה 9.00

נוכחים:

חברי הועדה:

- מ. בדר - היו"ר
- ש. לביא
- א. מזור
- ח. לנדאו
- מ. אונא
- צ. יהודה
- מ. ארם
- ה. פרור

מוזמנים:

מר זילביגר - היועץ המשפטי

סדר-היום:

חוק רשות המיתוח תש"י-1950. (טעיף 4) -תקציב המיתוח.

היו"ר מ. בדר:

טרם שאנו נבטיח לדיון על טעיף 4, תקציב המיתוח, בו צונו שנברר את הדבריה הקשורים בעבודתנו לאחיד. עוד לא קבלתי רשמית את החלטת ועדת הכנסת בקשר עם תקציב המיתוח, אבל אני משער שהם בכל אופן יחליטו על דיון משותף של שלש ועדות. ביום ב' ימשך הדיון על תקציב המיתוח. אנו נשתתף בדיון ונביע את דעתנו בויתוח. אשר ליום ג', אני אשתדל לברר עם שר האספקה והקיצוב בדבר הטעיף הראשון שהועבר אלינו - ענין המלאי - כי על כך נצטרך למסור הודעה בכנסת, בקשר עם ההצעה לסדר היום שהיתה בכנסת בענין המלאי והועברה לוועדת הכלכלה. את הענין הזה אין להשהות.

אם יחבור כי נצטרך להשתתף בישיבה של ועדת הכספים בקשר לתקציב המיתוח (ביום ג'), לא תהיה לנו כוונה אלא לקיים גם ישיבת ערב, כי אינני רוצה להשאיר את ענין/עוד אחרי הפגוא בלי ברור ובלי סיכום, ואני משער שהדבר לא ייחן להעשות רק בישיבה אחת. נשאלת רק השאלה אם הסיכום צריך להעשות בוועדת המליאה של ועדת הכלכלה, או שועדה משנה של ועדת הכלכלה חוכל לעשות זאת (בקשר לדיון על המלאי). למען אפשר לקיים ישיבה בזמן מליאת הכנסת, הייתי מציע ש-5 או 6 חברים מועדת הכלכלה יתאספו יחד עם שר האספקה והקיצוב ויבררו את הדבר.

בענין השוק השחור: הכנסת דחתה את ההצעה למנות ועדת חקירה בענין זה, והעבירה אותו לוועדת הכלכלה. גם זהו ענין דחוף, ואנו צריכים לעשות מאמצים, אפילו גם נהכנס בימים שאינם ימי הכנסת, כשם שעשתה ועדת הכספים בקשר לתקציב. אני מציע שנקבע ישיבה גם ליום ה', אולם כמובן שזה צריך להיות בהסכמת שר האספקה שישתתף בישיבה.

מ.ל.

מ. ארם:

עד הפגרה אנו חייבים עוד לסיים את ענין שיווק התוצרת הערבית. שר האוצר הודיע לי שהוא מעב את הענין בישיבת הממשלה. אחת משתי אלה, או שאנו נצטרף למצוא דרך לסכם את הענין בעצמנו, או שיש לקיים ישיבה מיוחדת של ועדת הכלכלה בענין זה.

אשר לענין השוק השחור, הרי הכנסת זכתה את ההצעה למנות ועדת חקירה והוטל על ועדת הכלכלה לטפל בדבר. אני חושב שועדת הכלכלה בעצמה לא תקח עליה רק את ענין הברור, אלא תשתדל גם לחקור את הענין. וזאת לא תוכל לעשות כל הועדה, אלא ועדה משנה. אני רואה את הענין הזה כענין רציני, ולכן אני מציע שנמנה ועדת משנה, אשר תמלא את תפקידה של ועדת חקירה.

ח. לנדאו:

אני סבור שהתפקיד החשוב ביותר שיש לנו כעת זהו ענין תקציב הפיתוח. הענין עומד להסתיים בעוד כשבוע או 10 ימים ונדמה לי שלא בנקל ימצא פתרון. מי ששמע אתמול את דברי מר פנקס יבין, שועדת הכספים לא האפשר לאיזון ועדה שהיא להכריע בענין זה. ועדת הכנסה אמנם קבלה החלטה, כפי שאנו הצענו, שהמסגרת הכללית תקבע ע"י ועדת הכספים, והפירוט יהיה ע"י ועדה המורכבת משלש ועדות: ועדת הכלכלה, ועדת הכספים וועדת העבודה. אולם מר פנקס אמר שהוא לא יקבל את זה. רצוי, איפוא, כי ביום ב' יו"ר הועדה שלנו יביא את הענין למליאת הכנסת. אני סבור שנשיג רוב בענין זה, ונוכל לשנות את החלטה. ואני רואה אותה כמעט כהחלטה קובעת לגבי מהות עבודתנו.

צ. יהודה:

אני מסופק אם נשיג רוב. ואני סבור שכדאי יהיה שיו"ר הועדה שלנו יבוא בדברים עם

יו"ר ועדת הכספים.

אשר לבעיות המלאי ובעיות השוק השחור, אלה הן שתי בעיות דחופות כאחת. כך דחופה בעיות השיווק של התוצרת הערבית, ואני מוכן לפיכך לעבוד גם מחוץ לימי הכנסת. אבל בכל זאת סבורני שבעיות השיווק איננה בוערת כל-כך, ואינני יודע אם בעיות השיווק של התוצרת הערבית תסתדר לפי מסקנות הועדה בלבד, מבלי שהענין יעבור תחילה לכנסת. על כן הייתי מציע שקודם כל נברר את שאלת המלאי, נקיים ישיבה עם שר האספקה והקיצוב, ולאחר שנקבל אינפורמציה מלאה בענין זה, נוכל לסכם את מסקנותינו.

א. מזור:

אי אפשר לשמוע רק צד אחד, יש צורך לשמוע גם את הצד השני.

ח. לנדאו:

המספרים הקובעים הם של שר האספקה והקיצוב. אבל אינני רואה אפשרות עד הפגרה לסיים את הענין. ולכן אני מציע שבשני הענינים: א. ענין המלאי; ב. ענין השוק השחור - לשניהם יתמנו ועדות משנה שישובו כמה פעמים בשבוע.

צ. יהודה:

כל דרך שמציעים היא טובה, אבל אנו צריכים לחסוך זמן בכדי לעשות את המלאכה. אבל ברצוני בפעם נוספת להפנות את תשומת לב הועדה שנדמה לי שאנו את עיקר הדברים אינם רואים. אני מודה ומתוודה, ואבקש סליחה על האפיקורסות שלי. עם כל הצורך לבדוק את ענין המלאי, הרי אני חושב שאיננו צריכים לראות את הענין כמלאכה מאד חשובה. ומדוע? מותר לכל אחד מאתנו לחשוב שלו הוא היה שר, הוא היה מסדר את הענינים יותר טוב. ומותר לי לחשוב שכל שר רוצה במיטב יכולתו לעשות את הטוב ביותר. ואני אינני

רשות או השרות שלנו כבטלניות ביותר. ולכן אינני רואה כרגע את הדיון הזה כדיון הדחוף ביותר שועדת הכלכלה צריכה לעשות. אני חושב שקודם כל מתפקיד ועדת הכלכלה הוא לברר את דרכי הכלכלה שלנו ככלל; הן בהקפיה והן בחקלאות ובשטחיות עקריים הלה לנו צריכיות לחפש תרומה למצב. ולכן אני חושב שאנו צריכיים להקדיש את זמננו לטפולות יסודיות הלה. כן הייתי מאיץ שאנו נחלק את הבקיה הזאת לשני שטחים, בשטח האחד נדון עוד לפני המגרא, ובשטח השני נדון כימי המגרא, ע"י קירות ישיבות שבוועידה לשת ברור העניינים הטורטמיות. אמטר אולי לעטח נחירן ולבחור ברקדות משנה, אשר תקיימנה מסטר ישיבות.

א. מזור:

את באמת רוצים לגשת לבקיה הלה גישה רצינית, אזי אני מאיץ שגם בענין המלתי וגם בענין הטוק השחור הבחרנה שתי וקדות משנה אשר תקיימנה טגישות עם שר האספק והקיצוב, אבל אי-אפשר לשמוע רק את שר האספק והקיצוב או אנשים אחרים ממטרך זה, אלא רדי לנוזמין גם אנשים מן החרץ - בעלי הקפיה למשל, ולשמוע מהם את טענותיהם. אי אפשר לעשות בקירה רק את גטמע אד אחד, צריך לשמוע גם את הצד השני.

אינני מסכים להתקט חב' הכנסת צ. הודעה שנכנס ישיבות בזמן המגרא, כי אין לשכות שחלק ניכר מהמגרא נכלל בחגיות.

ב. ארנה:

כיתס לוועדת הקפיה הייתי רוצה לדעת מהי הסמכות שתינתן לוועדה הזאת, כי ע"י כך מדע הועדה לפרון את דרכה וחורמן עבודתה. אני חורמן ברעה שיש צורך לבחור ברעה משנה, אלא שיש צורך לדעת מהן הן סמכויותיה.

היו"ר מ. כדר:

גם אני סבור שהחבריות צריכיות להקדיש זמנן למנהל לבירור השאלות האלה, וכמי שאמרחי גם בימיים שהם מחוץ לשמל הכנסת. אני חורמן יחוקיימנה ישיבות גם ביות א' וגם ביות ה', והמילוי ביות ר', על-מנת להביא לידי ברור רסיכובם את בעיות המלתי ובקיה הטוק השחור.

אשר לעניינים הטורטמיות, הרי הדבר הרציני ביותר והדחוף ביותר זהו ענין הקציב הפיחוח.

אני על כן מבקש קודם כל את הסמכות החבריות לקבוע מועד לישיבות נוספות של ועדת הכלכלה, כדי שנוכל לברר את העניינים שהכנסת הטילה עלינו. עלינו לבחור גם בשתי ועדות משנה לשת כך.

אשר לשאלת הסמכות, הרי אינני חושב שועדת הכלכלה תשמש כאן כועדה קפירה. הענין העבר אלינו ע"י הכנסת וועדת הכלכלה צריכה לחרות דעה ולהביא אותה ליטצכת הכנסת. אני בכל חורמן לברר את הדבר עם שר המטמטיות ועם הממשלה. ארלת עלינו לקבל על עצמנו את הברור הזה, כי אנו צריכיות לקבל על עצמנו את הקול שהטילה עלינו הכנסת.

אנו נקביר בעת לדיון במעייף 5 - הקציב הפיחוח. ברצוני לומר שכרגע ישנו 3 אמטרות. שר החוצר, למחר ששוחחתי אחר הודיע לי שהוא עוד יברר את הענין הזה, היחכן שקוד הוא יודיע כיצד הוא יחוש את המעייף הזה במליאת הכנסת. קדיין לא ברור את הוא יקבל את ההצקה המקוריות. אני הודיעתי לו שאת נקבלתם המעייף כמי שהוא חורב, אנו לא ניתן מחדנו כל הסברה.

טלוט האמטרויות הן: ההצעה הראשונה של הסעיף הזה למי הנורס. נתקבל מעם ברעדה, והוא: "תקציבה של רשות המיחור ייקבע על פי חוק של הכנסת. רשות המיחור לא תוציא כל הוצאה ולא תקבל עליה כל התחייבות כספית, אלא אם היתה להוצאה או להתחייבות הקצבה מתאימה בתקציב שנקבע כך, או אושרה ע"י ועדת הכספים של הכנסת". - זוהי ההצעה שנתקבלה בטעמו ע"י הוועדה.

אחרי-כך באה הצעתו של חבר הכנסת ח. לנדאו, שלמיה הוא מקבל את הנורס שנתקבל ע"י הוועדה, אלא שהיא תוציא את המליה "או אושרה ע"י ועדת הכספים של הכנסת".

ההצעה השלישית היא של חברי הכנסת א. כהיר וט. גורן, האומרת: "רשות המיחור לא תוציא כל הוצאה ולא תקבל עליה כל התחייבות כספית, אלא אם היתה להוצאה או להתחייבות הקצבה מתאימה בתקציב שנקבע כך, או כיסוי מתאימה בהכנסותיה, או אושרה לפי המלצת ועדת הכלכלה של הכנסת, ע"י ועדת הכספים של הכנסת".

ט. לביא: ראוי מציע את ההצעה הבאה: "תקציבה של רשות המיחור ייקבע על פי חוק של הכנסת".

מר זילביגר: הנורס הזה הרפיע במקורו סדרי השלטון והממשט, וטעם נאמר שהתקציב הזה ייקבע ע"י הממשלה. פירוט הדבר, שזה עלול הלה להיות מספיק, וחברי הוועדה יוכלו להסמק אולי בנורס זה, ולהכניס מירוש משלהם.

ט. לביא: מדוע אני מציע את ההצעה? כי אני חושב שעוד אין לנו פרקטיקה מספקת ביחס לרשות המיחור. ורצוי שייעבור זמן מה למחור שנה, ויחברר אז ביחד מסתדרים העניינים, ומה הם הצרכים. למלך אין אני רוצה לכבול יותר מדי את רשות המיחור, אלא אני רוצה לתת להם מידה מסוימת של נכסיד, ולאחר שיחבררו הצרכים והחנאים, באת יהיה צורך בכך, נוכל להכניס תיקון לנורס הסעיף הזה.

ח. לנדאו: אני הצעתי למחוק את המליה "או אושרה ע"י ועדת הכספים של הכנסת" כי אני מטובנע שטר האוצר יוכל לקבל מוועדת הכספים, גם בלי אישור ועדת הכלכלה, את הכספים הדרושים, הצעתי דר באה כדי למנוע כפילות בענין רשות המיחור, שלא תהינה שתי הרשויות האלה מתנגשות בתקציב אחד.

ברצוני להזכיר לחברי הוועדה כי ההצעה הראשונה שליי ביחס לסעיף זה, היתה: "הינן תקציב רשות המיחור כדין תקציב המדינה". ואז בא הירעף הממשט, ולאצרי סיבך את הענין והציע נורס אחד, ואינני מתנגד, באם נוכל לעשרה זאת, לחזור להצעה הראשונה.

היר"ר מ. בדר: אנו כל הזמן טוענים לתקציב המיחור שייד לועדת הכלכלה, או ל-3 ועדות, אבל על כל מניה, ההיקף הגלובלי שייד לועדת הכלכלה, אני מטובנע שהפעולות צריכות להיות נדרות בוועדת הכלכלה, אבל אינני בטוח את תקציב רשות המיחור יהיה שייד דוקא לוועדת הכלכלה, ואסביר מדוע. אין אני בטוח שחוק רשות המיחור דומר שאסור להתמט בכספים, או נכסית שמחזיקים אותם למטרות המעברה, אלא מאשר לרשות המיחור. הסעיף הזה איננו בחוק, והכנסות של רשות המיחור הן עדיין הכנסות של המדינה, וכל הכנסות המדינה נידרנות בוועדת הכספים, אם נשיג 2 מיליון ל"י בעד העברת נכס שהוא, מחר יהיה שר האוצר ויקבע שטני מיליון ל"י ילכו למטרה מסוימת, ועל כך תצטרך לדרן ועדת הכספים.

כן לא ברור שהכספים שמטיגית אדחם בעד העברת קרקעות טייכים לרשות המיחור בלבד. אינני חושב שאת נסאיר את הדבר פתוח בלתי ברור. ע"י כך נחשוב שאנו מעבירים את הענין לוועדת הכלכלה, ומסרת כד אני מציע לוועדת הכלכלה לא תהינה אמביציות בקשר לזה.

מ. ארם:
ברצוני להוסיף לסעיף זה עוד מיסגה האומרת: "כל מימוש בכספים הנבאים מהכנסותיה של רשות המיחור, מעון המלצת ועדת הכלכלה."

היר"מ. כדר: הצעה זו לא תקבל ע"י שר האוצר.

צבי יהודה:
בהתאם להחלטות שהועדה הזאת לקניני רשות המיחור תהיה מורכבת מ-3 ועדות: ועדת הכלכלה, ועדת הכספים, ועדת העבודה, אמטר אולי לסגור את הסיפא של הסעיף ולומר: "או אורחה ע"י ועדה מטרתה של ועדת הכספים וועדת הכלכלה". או ואפשר להשאיר את הענין פתוח ולתת שנסה לשר האוצר כמתיחה דבריו להכניס מירוש כפי שהיא רוצה. אבל את ע"י כך אנו נמסיד את ההטעם שלנו, אז נעמוד על הדבר.

ח. לנדאו:
אני מציע שלא נתן כל מירוש לסעיף זה עכשיו. אלא נראה איך יפול הדבר ומה נפרט זאת אחר כך. זאת, אני מציע שבטעם סעיף זה ירבה למליאת לא נתן להכל מירושית, אלא נראה כיצד יפול הדבר.

היר"מ. כדר: אני חייב להעמיד להצבעה את ההצעה שהוצעו:

הצעת א. יהודה: להוסיף להצעת הועדה את המלים: "או אורחה ע"י ועדה מטרתה של ועדת הכלכלה וועדת הכספים של הכנסה."

(ההצעה זכתה ב-6 קולות)

הצעת ט. לביא: "תקציב רשות המיחור ייקבע על ידי חוק של הכנסה."

(ההצעה זכתה בקול אחד).

הצעת א. כהיר, רט. ברנ: "רשות המיחור לא תוציא כל הוצאה ולא תקבל עליה כל החייבות מספית, אלא אם היחה להוצאה או להחייבות הקצבה מחאימה בתקציב שנקבע כך, או כיסורי מחאימה בהכנסותיה, או אורחה למי המלצת ועדת הכלכלה של הכנסה, ע"י ועדת הכספים של הכנסה."

(ההצעה זכתה ב-4 קולות).

הסתיוגרת: א. מזר, ה. מרדכי

הצעת מ. ארת: להוסיף בסוף המיסקה את המליח:
"כל שימוש בכסותיה הבאיה מהכנסותיה
של רשות הפיתוח מעון המלצת רעדה
הכלכלה".

ה. לנדאו: נביח שהכנסות רשות הפיתוח תוחלטנה
להיות נתונות לתקציב הכסות, השאלה
היא, אם כהרכב של שתי רעדה, למי תצקת אבי יהודה לנתקבלה, ממטוי
יהיה לעשות זאת?

היר"ר מ. בדר: יטנם דרכיה במני שר האוצר להעביר
דבריה ליהיר נדרגיה לק ברעדה הכסות.

הישיבה נועלה בשעה 10.00